

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE TUTUMLARININ ÖLÇÜLMESİ: KOCAELİ MYO ÖRNEĞİ

Serpil ÖZKURT SİVRİKAYA¹

Özet

Bu araştırma, Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Meslek Yüksekokulu, 2014-2015 eğitim yılında öğrenim gören Rafineri ve Petrokimya, Kimya teknolojisi ve kağıtçılık bölümlerinde okuyan öğrencilerin çevre sorunlarına yönelik tutumlarını belirleme amacıyla yapılmıştır. Çalışma toplam 318 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından oluşturulan 21 soruluk anket formu ile Berberoğlu ve Tosunoğlu (1995)'nin üniversite öğrencilerine yönelik "Çevresel Tutum Ölçeği" kullanılmaktadır. Ölçek güvenirlik değeri 0.65'tir. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde sayı-yüzde dağılımı, t-testi, tekyönlü varyans analizi, frekans ve yüzde analizi uygulanmıştır. Yaş ile çevre tutumu, gelir ile çevre tutumu ve cinsiyet ile çevre tutumu arasında bir ilişki olmadığı görülmüştür. Fakat frekans analizine göre öğrencilerin çevreye duyarlı oldukları, çevre sorunları hakkında bir fikir sahibi oldukları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Meslek Yüksekokulu, çevre sorunları, çevre tutumu.

MEASUREMENT ATTITUDE OF VOCATIONAL ENVIRONMENTAL: KOCAELİ VOCATIONAL SAMPLE

Abstract

In this research, we study part of students who are at Kocaeli University -Kocaeli vocational high school to determine their attitudes towards environmental problems. Their departments are Petro Chemistry and Chemistry technology. Study is conducted on 318 students. To collect data, we use 21-item questionnaire with Berberoğlu and Tosunoğlu's (1995) "environmental attitudes scale" for university students. The scale reliability value is 0.65. In the evaluation of research data, we use the number-percentage distribution of the data, t-test, unidirectional variance analysis, frequency and percentage analysis was performed. We found that there no relation between environmental attitude and age, environmental attitude and income and environmental attitude and gender. According to result, with using frequency analysis, we found that students are very sensitive for environment and they have an idea about environment problems.

Key words: Vocational High School, environmental attitudes, environment problems

¹ Yrd.Doç.Dr., Kocaeli Üniversitesi, s_sivrikaya@yahoo.com

GİRİŞ

Bireyin ve toplumun fiziksel biyolojik sosyal-psikolojik sosyal-ekonomik ve kültürel yaşamını etkileyen tüm etmenlere çevre denir. Diğer bir çevre tanımı ise bir canlı organizmayı veya canlı topluluğunu yaşamı süresince etkileyen her türlü biyotik ve abiyotik (sosyal kültürel bilimsel tarımsal fiziksel) faktörlerin tümüne birden çevre denir (Yücel ve Morgil, 1998).

İnsanların dünyaya çeşitli faaliyetleri sonucu havada suda ve toprakta meydana gelen olumsuz gelişmeler ekonomik dengenin bozulmasına neden olmaktadır. Ekolojik dengenin bozulması ve buna bağlı çeşitli nedenler ile ortaya çıkan koku gürültü ve ortam maddelerin çevrede meydana getirdiği olumsuzluklara da çevre kirliliği denir (Algül, 2004).

Canlıların yaşamı doğal çevreden bağımsız olarak düşünülemez ve her canlının kendi yaşamına uygun doğal yaşam alanı vardır (Öztürk, 1993). Çevre kirliliği ve bozuk çevre canlıların doğal dengesini bozmaktadır. Doğal dengenin bozulması canlıları olumsuz yönde etkilemektedir. İnsanoğlu doğal dengeyi bozarken bilmeden kendi geleceğini de tüketmektedir (Turgut 1997; Turgut 1992).

20.y.y ikinci yarısından sonra artan sanayileşme bireylerin eğitimsizlikleri bilinçsiz davranışları hızla gelişen teknoloji çeşitli çevre sorunlarına neden oluşturur. Bu çevre sorunları tüm dünya ülkelerini tehdit etmiştir. Çevre sorunlarıyla karşılaşan ülkeler bu sorunları çözmek için bir önlem almak zorunda kalmışlardır. Bu önlemleri en önemli çevre bilincinin ve duyarlılığı geliştirmesini sağlayacak çevre sorunlarının topluma duyurulması ve ilgili önlemlerin alınması için bireylere çevre bilinci ve duyarlılığını kazandırabilecek bağımsız bir çevre eğitimi vermektedir (Altın, Bacanlı ve Yıldız, 2002; Kavruk, 2002).

Çevre problemlerinin çözümü sadece teknoloji ve yasalarla değil, bireysel davranışların değişimi ile beraber gerçekleşir (Kaya, Akıllı ve Sezek. 2009). Çevre eğitimini asıl hedefi yeni bir ahlak anlayışını ve tüketin bilincini topluma kazandırmalı ihtiyacı kadar tüketen gelecek nesillere karşı sorumluluk hisseden çevre sorunlarına karşı duyarlı insan tipi oluşturmaktadır. (Kurgun, Aydın ve Tarkay, 2003). Buna göre ise çevre ile ilgili tutum ve duygu ve inançların bilgidan daha önemli olduğunu bilerek, bireylere amacın yalnızca bilgi vermek olmadığı tutum ve davranış kazanmanın çok daha önemli olduğunu vurgulamaktır (Bradley, Waliczek, and Zajicek, 1999).

İnsanlarda çevre duyarlılığını geliştirerek çevreye karşı sorunlu davranışlarının oluşturulması bireye verilecek çevre eğitimi ile mümkündür (Ek, Kılıç, Ögdüm, Düzgün ve Şeker 2009; Gürbüz ve Kışoğlu 2007). İlköğretimle başlayan çevre eğitimi öğretimle şekillenir ve üniversite ile son şeklini alır (Kaya, Akıllı, Sezek 2009).

Yöntem:

Bu çalışma öğrencilerin çevre tutumlarını ölçmek amacıyla Kocaeli Meslek Yüksekokulu 2014-2015 eğitim yılında öğrenim gören rafineri ve petrokimya, kimya teknolojisi ve kağıtçılık bölümlerinde okuyan öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Toplam 318 öğrenciden 226'ına anket uygulanmıştır, 159 anket işleme alınmıştır. Çalışma verileri SPSS 17 programları ile analiz edilmiştir.

Araştırma soruları 21 adet anket formu ile Berberoğlu ve Tosunoğlu (1995)'nin üniversite öğrencilerine yönelik "Çevresel Tutum Ölçeği" çalışmasından alınmıştır. Anketin güvenilirliği cronbach alfa 0.65'tir. Sorular 5 li likert ölçeği (1) katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) kararsızım, (4) katılıyorum, (5) kesinlikle katılıyorum şeklinde uygulanmıştır.

Araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

Yaş ile çevre tutumu arasında ilişki var mıdır?

Gelir ile çevre tutumu arasında ilişki var mıdır?

Cinsiyet ile çevre tutumu arasında ilişki var mıdır?

Bulgular:

Çalışmaya katılan öğrencilerin Türkiye'de desteklenmesi gereken daha önemli projeler olduğu halde; Dünya Bankası'nın hava kirliliğini ölçme projelerini desteklemesi gereksizdir sorusuna % 28.9'unun (46'sını) kesinlikle katılmıyorum, %22,6'sının (36'sının) katılmıyorum, %14,5'inin (23'inin) kararsızım, %17.5'inin (25'inin) katılıyorum, %18,2'sinin (29'unun) kesinlikle katılıyorum cevabını verdikleri görülmüştür

Öğrencilerin konut ve iş yerlerinde doğalgaz kullanmanın hava kirliliği sorununun çözümüne bir katkısı olamaz sorusuna % 29.6'unun (47'sinin) kesinlikle katılmıyorum, % 33.3'sinin (53'ünün) katılmıyorum, % 11.9'inin (19'unun) kararsızım, % 14.5'inin (23'ünün) katılıyorum, % 10.7'sinin (17'unun) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Ozon tabakasındaki incelme tüm insanları tehdit etmektedir. Sorulduğunda % 3'ünün (5'inin) kesinlikle katılmıyorum, % 4.4'ünün (7'sinin) katılmıyorum, % 6.9'unun (11'inin) kararsızım, % 19.5'inin (31'inin) katılıyorum, % 66.0'sinin (105'inin) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Ozon tabakasına zarar veren, teknoloji ürünlerinin protesto edildiği toplantılar düzenlenmelidir. Sorusu sorulduğunda ise % 3.8'inin (6'sının) kesinlikle katılmıyorum, % 6.3'ünün (10'unun) katılmıyorum, % 13.8'inin (22'sinin) kararsızım, % 39.6'inin

Sivrikaya

(47'sinin) katılıyorum, % 46.5'inin (74'ünün) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Deniz, akarsu ve göllerin kirlendiği haberleri abartılıdır. Sorusuna cevapları % 34.6'unun (55'sinin) kesinlikle katılmıyorum, % 27.7'sinin (44'ünün) katılmıyorum, % 18.9'unun (30'unun) kararsızım, % 9.4'ünün (15'inin) katılıyorum, % 9.4'ünün (15'inin) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Büyük kentlerdeki içme suları, evlerde su filtreleri kullanmayı gerektirecek kadar kirlenmiştir. Sorusu yöneltildiğinde % 8.8'inin (14'ünün) kesinlikle katılmıyorum, % 8.82'inin (14'ünün) katılmıyorum, % 14.5'inin (23'inin) kararsızım, % 39.0'ının (62'sinin) katılıyorum, % 28.9'unun (46'sının) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Güneyde bazı sahillerde görülen deniz kaplumbağalarını koruma çabaları boş işlerle uğraşmaktır. Sorusuna verdikleri cevaplardan % 45.3'ünün (72'sinin) kesinlikle katılmıyorum, % 22.6'sının (36'sının) katılmıyorum, % 12.6'sının (20'sinin) kararsızım, % 9.4'ünün (15'inin) katılıyorum, % 10.1'inin (16'sının) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Türkiye'nin çölleşme sorunu yoktur. Sorusu sorulduğunda % 28.9'unun (46'sının) kesinlikle katılmıyorum, % 25.2'sinin (40'ının) katılmıyorum, % 28.3'ünün (45'inin) kararsızım, % 12.6'sının (20'sinin) katılıyorum, % 5.0'ının (8'inin) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür

İnsanların temiz havaya olan ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için, kentlerin yakınlarında bulunan ormanlık alanlara küçük konutlar yapmaları özendirilmelidir. Sorusuna cevaplarının % 24.5'inin (39'unun) kesinlikle katılmıyorum, % 15.7'sinin (25'inin) katılmıyorum, % 18.9'unun (30'unun) kararsızım, % 20.8'inin (33'ünün) katılıyorum, % 20.1'inin (32'sinin) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür

Hava, su ve toprak tükenmeyen kaynaklardır. Sorusu sorulduğunda % 24.5'inin (39'unun) kesinlikle katılmıyorum, % 29.6'sının (47'sinin) katılmıyorum, % 17.6'sının (28'inin) kararsızım, % 18.2'sinin (29'unun) katılıyorum, % 10.1'inin (16) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür

Nükleer deneme yapan, hangi ülke olursa olsun protesto edilmelidir. Sorusuna cevaplarının % 11.9'unun (19'unun) kesinlikle katılmıyorum, % 5.7'sinin (9'unun) katılmıyorum, % 17.0'ının (27'sinin) kararsızım, % 25.2'sinin (40'ının) katılıyorum, % 40.3'ünün (64'sinin) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür

Hızlı nüfus artışı ciddi bir çevre sorunudur. Sorusu sorulduğunda % 11.9'unun (19'unun) kesinlikle katılmıyorum, % 10.1'inin (16'sının) katılmıyorum, % 20.1'inin

(32'sinin) kararsızım, % 26.4'sinin (42'sinin) katılıyorum, % 31.4'ünün (50'sinin) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür

Geri kalmış ülkelerdeki beslenme yetersizliği, çevre sorunlarının bir sonucudur. Sorusunun cevabı % 8.2'sinin (13'ünün) kesinlikle katılmıyorum, % 8.8'sinin (14'ünün) katılmıyorum, % 23.9'unun (32'sinin) kararsızım, % 29.6'sının (47'sinin) katılıyorum, % 29.6'sinin (47'sinin) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Yerlere çöp atan ya da tükürenlere müdahale edilmelidir. Sorusu sorulduğunda ise % 5.7'sinin (9'unun) kesinlikle katılmıyorum, % 5.7'sinin (9'unun) katılmıyorum, % 6.3'ünün (10'unun) kararsızım, % 29.6'sının (47'sinin) katılıyorum, % 52.8'inin (84'ünün) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Gecekondulaşma bir çevre sorunu değildir. Sorusuna verdikleri cevapların % 33.3'unun (53'ünün) kesinlikle katılmıyorum, % 22.0'ının (35'inin) katılmıyorum, % 23.9'unun (38'inin) kararsızım, % 13.8'sinin (22'sinin) katılıyorum, % 6.9'unun (11'inin) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür

Çevre koruma fikri, gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasını önlemek için Batılılar tarafından uydurulmuştur. Sorusu sorulduğunda % 33.3'ünün (53'ünün) kesinlikle katılmıyorum, % 22.6'sının (36'sının) katılmıyorum, % 23.9'unun (38'inin) kararsızım, % 10.1'inin (16'sının) katılıyorum, % 10.1'inin (16'sının) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Ülkelerin, kendi doğal kaynaklarını istedikleri gibi kullanmalarına Birleşmiş Milletler dahil, hiç bir kurum yada kuruluş karışmamalıdır. Sorusu yöneltildiğinde % 13.2'sinin (21'inin) kesinlikle katılmıyorum, % 11.9'unun (19'unun) katılmıyorum, % 23.9'unun (38'inin) kararsızım, % 18.9'unun (30'unun) katılıyorum, % 32.1'inin (51'inin) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Gazete; dergi ve televizyonlarda çevre ile ilgili programlara, daha çok yer verilmelidir. Sorusu sorulduğunda % 3.8'inin (6'sının) kesinlikle katılmıyorum, % 5.0'ının (8'inin) katılmıyorum, % 8.2'sinin (13'ünün) kararsızım, % 35.8'inin (57'sinin) katılıyorum, % 47.2'sinin (75'inin) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Ülkeler, çevre sorunlarını çözmek için Çevre Bakanlıklarını kurmalıdırlar. Sorusu sorulduğunda % 3.1'inin (5'inin) kesinlikle katılmıyorum, % 2.5'unun (4'ünün) katılmıyorum, % 9.4'ünün (15'inin) kararsızım, % 28.9'unun (46'sının) katılıyorum, % 56.0'ının (89'unun) kesinlikle katılıyorum dedikleri görülmüştür.

Bu anketteki öğrencilerin % 59.7 si (85 i) erkek , %40.3 ü (64 ü) kız öğrencidir. Yaş ortalamaları incelendiğinde, % 61.6 sının (98 inin) 19-20, % 31.4 unun (50 sinin) 21-23, % 5.0'inin (8'inin) 24-26, % 1.27- ve üzeri yaşta olduğu tespit edilmiştir.

Sivrikaya

Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri incelendiğinde % 9.4 ünün (15 inin) okur yazar olmadığı, % 9.4 inin (15 inin) okur yazar, %52.2 sinin (83 ünün) ilköğretim, %18.9 unun (30 unun) lise, %10.1 inin (16 sınıfın) yüksek öğrenim gördüğü tespit edilmiştir.

Öğrencilerin babalarının eğitim düzeyleri incelendiğinde % 2.5 ünün (4 inin) okur yazar değil % 6.9 inin (11 inin) okur yazar, %52.8 sinin (84 ünün) ilköğretim, % 27.7 unun (44 unun) lise, %10.1 inin (10.1 sınıfın) yüksek öğrenim gördüğü tespit edilmiştir.

En uzun yaşanılan yerleşim birimi incelendiğinde % 50.9 unun (81) büyükşehir, % 13.8 inin (22' inin) şehir, %12.6 sınıfın (20'nin)ilçe, % 22.6 sınıfın (36'sınıfın) köyde yaşadıkları görülmüştür.

Nerede kaldığı sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde % 67.9'unun (108'inin) aile yanı, % 2.5'inin (4'inin) akrabada, % 11.3'ünün (18'inin)arkadaş yanı, % 18.2'sinin (29'unun) yurt ta olduğu görülmüştür.

Ailelerinin aylık ortalama gelir düzeyine bakıldığında % 19.5 'unun (31'inin) 1000 TL ve altı, % 33.3'ünün (53'ünün)1001-1500 TL,% 10.1'inin (16'sınıfın) 1501-2000 TL, % 13.2 'sinin (21'sinin) 2001-2500 TL, % 13.8'inin (22'sinin) 2501-3000 TL, % 0.1'inin (16'sınıfın) 3001 TL ve üzeri gelir düzeyindedirler.

Sigara içme durumu incelendiğinde öğrencilerin % 30.2 'sinin (49'unun) her gün 1 paket, % 22.6'sının (36'sınıfın) ara sıra, % 6.3'ünün (10'unun) bırakmış, % 40.9'ünün (65'inin) hiç içmemiş olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin okudukları bölümlere göre dağılımları incelendiğinde % 44.0'ünün (70'inin) Kimya teknolojisi, % 56.0'sının (89'unun) Rafineri ve Petro kimya'dır.

Çalışıyor musunuz sorusuna verdikleri cevap incelendiğinde öğrencilerin % 10.1 'inin (16'sınıfın) tam gün, % 16.4'sının (26'sınıfın) part time, % 2.5'inin (4'ünün) saatlik, % 6.3'ünün (10'unun) kendi işyerimde, % 64.8'inin (103'ünün) çalışmıyorum dediği görülmüştür.

Tablo 1: Yaş ile Çevre Tutumu

İfade	Ort.	F	Sig.
18-20	2.80	0.368	0.776 *
21-23	2.56		
24-26	2.75		

27 >	2.33		
------	------	--	--

* < 0.05

Yaş ve çevre tutumu ilişkisi incelenmek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır

Yaş ile çevre tutumu arasındaki ilişki incelendiğinde sig. > 0.776 olduğundan yaş ile çevre tutumu arasında bir ilişki yoktur. Yapılan analiz sonuçları Tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 2: Gelir ile Çevre Tutumu

İfade	Ort.	F	Sig.
1000 TL ve altı	2.93	0.950	0.451*
1001-1500 TL	2.52		
1501-2000 TL	3.12		
2001-2500 TL	2.80		
2501-3000 TL	2.31		
3001 TL ve üzeri	2.93		

* < 0.05

Gelir ve çevre tutumu ilişkisi incelenmek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Gelir ile çevre tutumu ilişkisi incelendiğinde sig > 0.05 olduğundan ailenin aylık gelir durumu ile çevre tutumu arasında bir ilişki olmadığı görülmüştür. Yapılan analiz sonuçları Tablo 2’de belirtilmiştir

Tablo 3: Cinsiyet ve Çevre Tutumu

Cinsiyet	Ortalama	Std. sapma	F	Sig	Sig (2-tailed)*
Erkek	Ort. X = 2.68	1.48	0.08	0.931	0.736
Kadın	Ort. X = 2.51	1.49			

* <0.05

Sivrikaya

Tablo 3'te t-testi analiz sonuçları görülmektedir. Cinsiyet ile çevre tutumu arasındaki ilişki için t-testi yapılmış, sig (2-tailed) değeri 0.736 olduğundan cinsiyet ile öğrencilerin çevresel tutumları arasında bir ilişki yoktur sonucuna varılmıştır.

Sonuç

Öğrencilerin Türkiye'de desteklenmesi gereken daha önemli projeler olduğu halde; Dünya Bankası'nın hava kirliliğini ölçme projelerini desteklemesi gereksizdir ifadesine yaklaşık yarısının katılmadığı yani çevre ile ilgili projeleri destekledikleri görülmüştür. Öğrencilerin konut ve iş yerlerinde doğalgaz kullanmanın hava kirliliği sorununun çözümüne bir katkısı olamaz ifadesine yaklaşık üçte ikisinin katılmadığı doğalgaz kullanımının çevreye daha az zarar verdiği düşüncesinde oldukları söylenebilir. Ozon tabakasındaki incelme tüm insanları tehdit etmektedir ifadesi için neredeyse tamamının durumu bir tehdit olarak gördükleri kabul edilebilir. Ozon tabakasına zarar veren, teknoloji ürünlerinin protesto edildiği toplantılar düzenlenmelidir ifadesine öğrencilerin çoğunluğunun katıldığı görülmüştür. Deniz, akarsu ve göllerin kirlendiği haberleri abartılıdır ifadesi için öğrencilerin yaklaşık yarısının katılmadığı görülmüştür. Büyük kentlerdeki içme suları, evlerde su filtreleri kullanmayı gerektirecek kadar kirlenmiştir ifadesi için yaklaşık üçte ikisinin katıldığı söylenebilir.

Güneyde bazı sahillerde görülen deniz kaplumbağalarını koruma çabaları boş işlerle uğraşmaktır ifadesine yaklaşık üçte ikisinin katılmadığı deniz kaplumbağalarına da bir çevre sorunu olarak gördüklerini söyleyebiliriz. Türkiye'nin çölleşme sorunu yoktur ifadesi için öğrencilerin yarısının Türkiye'de çölleşme olduğu ve bu durumu sorun olarak algıladıkları görülmektedir. İnsanların temiz havaya olan ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için, kentlerin yakınlarında bulunan ormanlık alanlara küçük konutlar yapmaları özendirilmelidir ifadesine öğrencilerin yaklaşık yarısının katıldığı görülmüştür. Hava, su ve toprak tükenmeyen kaynaklardır ifadesi için yarısının tükenir kaynak olarak gördüğü söylenebilir.

Öğrencilerin nükleer deneme yapan, hangi ülke olursa olsun protesto edilmelidir ifadesi için yaklaşık üçte ikisinin protesto edilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Yerlere çöp atan ya da tüküenlere müdahale edilmelidir ifadesi için öğrencilerin çoğunluğu müdahale edilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Çevre koruma fikri, gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasını önlemek için Batılılar tarafından uydurulmuştur ifadesine öğrencilerin üçte ikisinin katılmadığı, ülkelerin kalkınmasıyla ilgili bir durum olmadığı çevre duyarlılığı ile ilgili bir fikir olduğuna katıldıkları söylenebilir.

Gazete; dergi ve televizyonlarda çevre ile ilgili programlara, daha çok yer verilmelidir ifadesine çoğunluğunun katıldığı görülmüştür. Ülkeler, çevre sorunlarını çözmek için Çevre Bakanlıklarını kurmalıdırlar ifadesine öğrencileri hemen hemen

hepsi katılmaktadır. Çevre sorunlarının ortadan kaldırmaya yönelik devlet makamlarına ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Yaş ile çevre tutumu, gelir ile çevre tutumu ve cinsiyet ile çevre tutumu arasında bir ilişki olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri incelendiğinde yarısından fazlasının ilköğretim ve alt düzey mezunu, babaların üçte ikisinin de ilköğretim ve alt düzey mezun oldukları görülmüştür. Aylık gelir durumu incelendiğinde yaklaşık üçte ikisinin iki bin TL ve altı gelire sahip olduğu görülmüştür. Yüzdeler ve frekans analizleriyle yorum yapılarak gelir ve ailenin eğitim düzeyi düşük olmasına rağmen öğrencilerin çevre tutumlarının iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Öğrencilerin çevreye duyarlı oldukları, çevre sorunları hakkında bir fikir sahibi oldukları görülmektedir.

Öneriler

Bu çalışma sadece rafineri ve petrokimya ve kimya teknolojisi bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. İktisadi programlarda okuyan öğrenciler üzerinde de uygulanabilir. Vakıf Üniversitelerindeki Meslek Yüksekokulları programlarında da uygulanabilir. Hatta çalışmayı uyguladığımız öğrencilerle çevre programında okuyan öğrencilere de uygulanıp karşılaştırma yapılabilir, daha farklı sonuçlar elde edileceğini düşünülmektedir.

Öğrencilerin çevre konusunda duyarlı oldukları görülmüştür. Çevre sorunlarını etkin bir şekilde yönetmek için devlet desteğinin olması, çevre koruma uygulamalarının zorunluluk haline getirilmesi önerilmektedir.

Kaynakça

Algül, E. (2004). “Çevre Sorununda Çağdaş Yaklaşım ve Stratejiler–1, Çevre Sorununda Türkiye İçin Çevre Politikaları”. <http://evrenselgercekler.blogcu.com/cevre-sorununda-cagdas-yaklasim-ve-stratejiler-1/1980208> adresinden 13 Şubat 2015 tarihinde alınmıştır.

Altın, M, Bacanlı, H. ve Yıldız, K. (2002). “Biyoloji Öğretmeni Adaylarının Çevreye Yönelik Tutumları”. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, ODTÜ, Ankara.

Berberoğlu, G., Tosunoğlu, C. (1995).” Exploratory and Confirmatory Factor analyses of 15. an Environmental Attitude Scale (EAS) for Turkish University Students”. *Journal of Environmental Education*, 26 (3): 40–44.

Bradley, J. C., Waliczek, T. M., and Zajicek, J. M. (1999). “Relationship Between Environmental Knowledge And Environmental Attitude Of High School Students”. *Journal of Environmental Education*, 30(3), 17-21.

Sivrikaya

Gürbüz H, Kışoğlu, M. (2007). “Biyoloji Öğretmeni Adaylarının Çevreye Yönelik Tutumları ve Aldıkları Çevre Eğitiminin Deđerlendirilmesi”. *XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Kongre Kitabı)*. Tokat 5–7 Eylül.

Kavruk, S. (2002). “Türkiye’de Çevre Duyarlılığının Arttırılmasında Çevre Eğitiminin Rolü”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kaya E, Akıllı, M., Sezek, F. (2009). “Lise Öğrencilerinin Çevreye Karşı Tutumlarının Cinsiyet Açısından İncelenmesi”. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (18): 43-54.

Öztürk, H. (1993). “Eğitim Sosyolojisi”. Ankara: Hatibođlu Yayınları: 8.

Turgut, İ. (1997). “Çevre Felsefesi ve Estetik”. *21. Yüzyılın Eşiğinde İzmir Sorunlar ve Çözümler Sempozyumu Kitapçığı*, 97-98.

Turgut, İ. (1992), “Eğitim Üzerine Felsefi Bir Deneme”. İzmir: Anadolu Matbaası: 6.

Yücel, S.A., Morgil, I. (1998). “Yüksek Öğretimde Çevre Olgusunun Araştırılması”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (14): 84-94.